پیمایش ملی بررسی عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر (STEPS)

معرفی STEPS

- پیمایش ملی بررسی عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر (STEPS) بخشی از برنامه جهانی سازمان جهانی بهداشت برای پایش عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر است که با استفاده از رویکرد استاندارد در کشورهای مختلف اجرا می‌شود.

اهداف STEPS

- برآورد شیوع عوامل خطر اصلی و قابل اصلاح بیماری‌های غیرواگیر شامل مصرف دخانیات، رژیم غذایی ناسالم، کم‌تحرکی، فشار خون بالا، اضافه‌وزن و چاقی، قند خون بالا و اختلالات چربی خون در جمعیت کشور، به تفکیک گروه‌های سنی و جنس.
- پایش روند تغییرات عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر و مقایسه نتایج با دوره‌های پیشین پیمایش.
- تولید داده‌های معتبر، استاندارد و قابل مقایسه برای پایش وضعیت سلامت جمعیت در سطح ملی و استانی و مقایسه با سایر کشورها.
- فراهم‌سازی شواهد علمی برای برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری، طراحی و ارزیابی برنامه‌های پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر.

تاریخچه STEPS در ایران

- STEPS از سال ۱۳۸۳ آغاز شده و تاکنون در هشت دوره (۱۳۸۳، ۱۳۸۵، ۱۳۸۶، ۱۳۸۷، ۱۳۸۸، ۱۳۹۰، ۱۳۹۵ و ۱۴۰۰) در سطح کشور اجرا شده است.

STEPS ۱۴۰۵

- گروه هدف: افراد ۱۸ سال و بالاتر
- مناطق تحت مطالعه: مناطق شهری و روستایی
- زمان شروع طرح: ۲ آبان ماه بمدت یک ماه
- تعداد خوشه: ۶۰
- حجم نمونه : ۶۰۰ نفر

شهری	روستایی
۴۲۰	۱۸۰

حجم نمونه ها به تفکیک شهرستان

نام شهرستان	تعداد نمونه شهری	تعداد نمونه روستایی	جمع
ابهر	۸۰	۲۰	۱۰۰
خدابنده	۴۰	۵۰	۹۰
خرمدره	۳۰	۰	۳۰
زنجان	۲۵۰	۴۰	۲۹۰
سلطانیه	۱۰	۱۰	۲۰
طارم	۱۰	۲۰	۳۰
ماهنشان	۰	۴۰	۴۰
جمع	۴۲۰	۱۸۰	۶۰۰

عوامل اجرایی طرح

- مدیر اجرایی دانشگاه: آقای تورج جلالیان (شماره تماس ۳۳۰۱۸۵۲۵)
- ناظر اجرایی دانشگاه: خانم بابایی(شماره تماس ۳۳۰۱۸۵۵۹)
- ناظر آزمایشگاهی دانشگاه: آقای مرتضی بیات(شماره تماس ۳۳۰۱۸۵۸۹)
- پرسشگران: ۱۲ تیم دو نفره جمعا ۲۴ نفر
- مدیر و ناظران اجرایی شهرستان: هر شهرستان حداقل یک نفر
- نمونه گیران آزمایشگاه

نحوه اجرا: در ۳ گام

گام اول: پرسشگری با **تبلت(بصورت آنلاین)** با مراجعه به درب منازل

گام دوم: تن سنجی(اندازه گیری قد، وزن، دورکمر،دور گردن، دور مچ دست، دور لگن، نبض و فشارخون) در منزل

گام سوم: نمونه گیری برای انجام آزمایشات (قند و چربی خون) در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی

نوع سوالات

تغذیه	فعالیت بدنی
استعمال دخانیات	الکل
حوادث	سرطان
چاقی	خواب
سابقه فشارخون	سابقه دیابت
سابقه کلسترول	سابقه بیماریهای قلبی عروقی
سابقه بیماریهای تنفسی	سابقه بیماریهای دارای اهیت
سواد سلامت	دریافت خدمات سلامت
توصیه های سبک زندگی	اختلال شناختی